

Európai
Bizottság

A munkaerőpiacnak megfelelő készségek kifejlesztése

**A Rigai Következtetések
Európai összefogás a
szakoktatásban és szakképzésben
2015–2020**

Magas szintű készségekre van szükség ahhoz, hogy az emberek aktív szerepet vállalhassanak a jelenlegi és a jövőbeni európai munkaerőpiacon. A szakoktatás és szakképzés (VET) korszerűsítése lehetővé teszi a számukra, hogy rugalmas tanulási lehetőségek segítségével a megfelelő készségeket fejlesszék ki, egész életükön át.

A gyorsan változó globális gazdaságban a készségek kifejlesztése és kihasználása nagymértékben meghatározza, hogy mennyire vagyunk képesek elősegíteni az innovációt és a növekedést, illetve fenntartani társadalmi modellünket. Európának a megfelelő készségekkel kell ellátnia polgárait annak érdekében, hogy azok a munkaerőpiac és a társadalom aktív tagjai lehessenek. Az új európai készségfejlesztési program (New Skills Agenda for Europe) uniós szintű kezdeményezés, amelynek célja, hogy útmutatóul szolgáljon ehhez a szakpolitikai vitához, illetve konkrét cselekvési és együttműködési területeket jelöljön ki a tagállamok számára.

A munkaerőpiacon szükséges készségek tekintetében a szakoktatás és szakképzés rendkívüli fontossággal bír. Több tagállamban is azt mutatják az előrejelzések, hogy a jövőben nem lesz elegendő szakképesítéssel rendelkező munkaerő. Ennek ellenére túl sok fiatal, illetve szülei számára a szakoktatás és szakképzés csak a második választás, a szakképesítéssel rendelkező dolgozók körében pedig kisebbségben vannak azok, akik további készségek elsajátítására kapnak lehetőséget. A szakoktatás és szakképzés csak akkor válhat vonzóbb választási lehetőséggé, ha az emberek megbíznak annak eredményességében, illetve ha a tanulóknak több elhelyezkedési lehetőség és külföldi munkalehetőség áll rendelkezésére. Szükség van a szakoktatásban és szakképzésben részt vevők által megszerzett készségek elismerésére, illetve a képzést már elvégzettek számára lehetőséget kell biztosítani arra, hogy tanulmányaikat magasabb szinten folytathassák. Mindehhez szoros partneri együttműködésre van szükség a cégekkel, a felsőoktatási és a kutatási intézményekkel.

A Rigai Következtetések: 5 cél a szakoktatás és szakképzés fejlesztése érdekében

A kopenhágai folyamat keretében 2015. június 20-án találkozóra került sor Rigában, amelyen részt vett valamennyi uniós tagállam, tagjelölt ország és az EGT-országok szakoktatás és szakképzés fejlesztéséért felelős minisztere, az európai szociális partnerek (ESZSZ, BUSINESSEUROPE, UEAPME, CEEP), illetve az Európai Bizottság. Közös kidolgozták a Rigai Következtetéseket, amelyben öt középtávú célkitűzést fektettek le a szakoktatás és szakképzés területén. Ezek a célok alkotják a szakoktatás és szakképzés korszerűsítésének alapját a 2015–2020 közötti időszakban.

1

A munkaalapú tanulás valamennyi formájának támogatása, különös figyelemmel a tanulószerveződéses gyakorlati képzésre a szociális partnerek, cégek, kamarák és szakképző intézmények bevonásával, valamint az innováció és a vállalkozói szellem ösztönzése által.

A munkaalapú tanulás rendkívül hatékonyan bizonyult a munkaerőpiacon fontos készségek elsajátítása terén, beleértve a humán készségeket, illetve a különböző munkakörnyezetekben alkalmazható készségeket. Ennek ellenére a szakoktatásban és szakképzésben részesülő diákoknak csupán 25 %-a vesz részt végül munkaalapú programban. Egyértelműen több minőségi szakmai gyakorlati programra és munkaalapú tanulásra van igény.

A Tanulószerveződéses Gyakorlati Képzés Európai Szövetsége összehozza az állami és a magánszektor érdekelt feleit annak érdekében, hogy javuljon az európai tanulószerveződéses gyakorlati képzés minősége, kínálata és megítélése.
<http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=1147&langId=hu>

Az Európai Ifjúsági Paktum a fiatalok foglalkoztathatóságát támogatja a megfelelő állami és magánszektorbeli felek partnerségi kapcsolatán keresztül.
<http://www.csreurope.org/pactforyouth>

Ehhez partnerkapcsolatra van szükség az oktatási és képzési intézmények és a munkaerőpiacon jelen lévő cégek és szervezetek között. Ilyen partnerkapcsolatok kialakítását támogatja A Tanulószerveződéses Gyakorlati Képzés Európai Szövetsége és az Európai Ifjúsági Paktum.

2

A szakoktatás és szakképzés minőségbiztosítási mechanizmusainak további fejlesztése a szakképzés európai minőségbiztosítási referenciakeretének (EQAVET) ajánlásaival összhangban, valamint a minőségbiztosítási rendszerek részeként folyamatos mechanizmusok és körök létrehozása és alkalmazása a tanulási eredményeken alapuló szakmai alap- és továbbképzésben.

A különböző országokban és ágazatokban a munkaadóknak biztosnak kell lenniük abban, hogy a dolgozók valóban rendelkeznek azokkal a készségekkel, amelyek képesítéseiken szerepelnek. A minőséget tehát a szakoktatás és szakképzés valamennyi fázisában biztosítani kell – a tervezésben, a tanításban, az értékelésben, az ellenőrzésben és a minősítésben – ahhoz, hogy az eredmény garantáltan jó legyen mind a szakmai alapképzésben (I-VET), mind a szakmai továbbképzésben (C-VET).

4

További ösztönzés a szakoktatási és szakképzési tanterv kulcskompetenciáihoz, és hatékonyabb lehetőségek kínálata ezen készségeknek a szakmai alapképzésben (I-VET) vagy a szakmai továbbképzésben (C-VET) történő megszerzéséhez.

Az alapoktatás és -képzés végére mindenkinek rendelkeznie kell egy olyan alap készségkészlettel, amely összhangban van az élethosszig tartó tanulás nyolc kulcskompetenciájával. Ezek képezik további tanulmányok, valamint a jelen társadalomban és a munkaerőpiacon betöltött aktív szerep alapját. A szakmai alapképzésnek biztosítania kell, hogy a képzést elvégzők az adott szakmai készségek mellett minden kulcskompetenciát kifejlesszenek, beleértve a digitális készségeket, valamint a vállalkozási és innovációorientált készségeket. Ezek szükséges és hasznos készségek a munka világában. A kérdés megoldása érdekében az új európai készségfejlesztési program keretében felülvizsgálják a kulcskompetenciák európai keretrendszerét.

A készségfejlesztési program keretében a Bizottság egy készséggaranciára tett javaslatot, amely lehetőséget teremt az alacsonyan képzett felnőttek számára – beleértve a nemrégiben érkezett migránsokat – az alapkészségeik fejlesztésére – írás-olvasási, számolási és digitális készségek –, illetve lehetőség szerint valamennyi kulcskompetencia fejlesztésére.
<http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=1224&langId=en>

A szakképzés európai minőségbiztosítási referenciakerete jelenleg fejlesztés alatt áll. Célja, hogy megfelelőbb támogatást tudjon nyújtani a minőségi munkaalapú tanuláshoz és a szakmai továbbképzéshez, illetve hogy nyomon követhetőek legyenek a szakoktatás és szakképzés munkahelyi eredményei.

A szakképzés európai minőségbiztosítási referenciakerete olyan európai együttműködési hálózat, amely az európai referenciakeret használatával fejleszti a szakoktatás és szakképzés minőségbiztosítását.
www.eqavet.eu

3

A szakoktatáshoz és szakképzéshez, valamint a képesítések megszerzéséhez történő hozzáférés javítása mindenki számára rugalmasabb és átjárhatóbb, rendszerek révén, elsősorban különösen a hatékony és átfogó pályaválasztási szolgáltatások, valamint a formális és nem formális tanulási formák elismerése által.

Manapság rengeteg lehetőség áll rendelkezésre készségeink fejlesztésére, a szakképzési központoktól kezdve az internetes tanfolyamokon és a munkán

keresztül az önkéntes munkáig és egyéb élettapasztalatokig. Ahhoz, hogy ezeket a lehetőségeket a lehető legjobban ki tudjuk használni, a megfelelő feltételeknek van szükség: feltétlenül szükség van a készségek – bármilyen módon szerezték meg őket – értékelésére és ellenőrzésére, valamint szerepet kell kapniuk a képesítések megszerzésében. A nem formális és informális tanulás elismerésével kapcsolatos ajánlások alkalmazása, az európai képesítési keretrendszer, a Europass szolgálat és az ECVET (európai szakképzési kreditrendszer) eszköz felülvizsgálata elősegíti majd a nyílt és rugalmas tanulási lehetőségeket.

Az európai képesítési keretrendszer a tanulási eredmények nyolc szintjét határozza meg, így könnyebben megérthetőek és összehasonlíthatóak az egyes országok és ágazatok képesítései.

A készségfejlesztési program keretén belül jelenleg fejlesztés alatt áll a Europass portál azzal a céllal, hogy megtalálható legyen rajta valamennyi, a készségeket és képesítéseket érintő online szolgáltatás.

A szakképzés európai képesítési keretrendszere a rugalmas tanulási lehetőségeket támogatja.
www.ecvet-secretariat.eu

A nem formális és informális tanulás validálásáról szóló ajánlás olyan nemzeti lépéseket tartalmaz, amelyek lehetővé teszik a szervezett oktatási kereteken kívül megszerzett képességek validálásának egyéni kérvényezését.

5

Szisztematikus megközelítés alkalmazása a szakoktatásban és szakképzésben dolgozó tanárok, oktatók és mentorok folyamatos szakmai fejlődéséhez, alapképzéséhez és továbbképzéséhez mind az oktatásalapú, mind a munkaalapú környezetben.

A tanárok, oktatók és mentorok minősége továbbra is döntő szerepet játszik abban, hogy milyen mértékben és milyen jól fejlődnek a hallgatók készségei az oktatás és a képzés során. A jó eredményekhez szükséges feltételek között elengedhetetlen a jó színvonalú tanítás. A tanárok kiemelkedő szerepet játszanak a tanulók inspirálásában és a nekik adott iránymutatásban is, hiszen arra ösztönzik őket, hogy magasabb szintű képesítéseket szerezzenek, vagy szélesítsék kompetenciáik körét.

A bevált gyakorlatok megosztása és a közös tanulás hatékonyan segíti a tagállamokat a szakoktatásban és szakképzésben dolgozó tanárok és oktatók minőségének javításában, külön kiemelve a munkaalapú tanulást és a tanulószerveződéses gyakorlati képzéseket.

A HALADÁS NYOMON KÖVETÉSE

Az öt középtávú cél felé történő haladás nyomon követése az Európai Szakképzésfejlesztési Központ (CEDEFOP) és az Európai Képzési Alapítvány (ETF) segítségével történik majd. A CEDEFOP a szakképzés európai és nemzeti fejlődést elemzi, az ETF pedig a humántőke fejlesztését támogatja az átalakulás alatt álló országokban.

További információk

Szakoktatás és szakképzés (Európai Bizottság)

http://ec.europa.eu/education/policy/vocational-policy/index_hu.htm

<http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=1146&langId=en>

Európai Szakképzésfejlesztési Központ:

<http://www.cedefop.europa.eu/hu>

Európai Képzési Alapítvány:

<http://www.etf.europa.eu/web.nsf/pages/ETF-HU>